

KEFALET KANUNU

Kanun Numarası	: 2489
Kabul Tarihi	: 2/6/1934
Yayımlandığı Resmî Gazete	: Tarih: 6/6/1934 Sayı: 2720
Yayımlandığı Düstur	: Tertip: 3 Cilt: 15 Sayfa: 393

Madde 1 – (Değişik birinci fıkra: 25/6/2009-5917/4 md.) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlarda para, menkul kıymet ve ayniyatı alıp veren ve elinde tutan; memur, sözleşmeli personel ve işçiler (geçici işçiler hariç) için müteselsil kefalet usulü kabul edilmiş ve bu maksatla tüzel kişiliği haiz Kefalet Sandığı kurulmuştur. Bu Kanundaki memur ve müstahdem ibarelerinden bu fıkroda geçen kefalete tabi personel anlaşılır.

(Değişik ikinci fıkra: 25/6/2009-5917/4 md.) Sandık, Maliye Bakanlığının bağlı kuruluşudur. Sandık, Bakanlıkta görevli yöneticilerden Maliye Bakanınca seçilen üç kişiden oluşan idare heyeti tarafından yönetilir. İdare heyeti üyeleri, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 üncü maddesi uyarınca kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu başkanı ve üyeleri için Yüksek Planlama Kurulu tarafından belirlenen aylık ücretten aynı şekilde yararlandırılır.

İdare Heyeti bu kanuna ve Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmeliğe göre vazife görür.¹

Madde 2 – (Değişik: 25/6/2009-5917/5 md.)

Kefalet Sandığının sermayesi;

- Kefaletle bağlı görev alanların maaş veya ücretlerinden kesilen kefalet aidatından,
 - 10 uncu maddede sayılan para cezalarından,
 - Sandık sermayesinin işletilmesinden elde edilen kazançlardan,
 - Kefaletle tabi personel çalıştıran kamu kurum ve kuruluşlarının gerektiğinde Sandığa yapacakları yardımlardan,
- oluşur.

Kefalet aidatı; giriş aidatı ile aylık aidattan meydana gelir.

¹ 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 111 inci maddesiyle, bu fıkroda yer alan "yapılacak nizamnameye" ibaresi "Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmeliğe" şeklinde değiştirilmiştir.

Giriş aidatı; (1500) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan tutardır. Giriş aidatı, ilk taksiti kefalete bağlı görevde tam olarak alınan ilk maaş veya ücretten başlamak üzere dört eşit taksitte kesilir.

Aylık aidat; (100) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan tutardır. Aylık aidat, giriş aidatının tamamının kesilmesini izleyen aydan itibaren her ay maaş veya ücretten kesilir.

Kendisine dört ayı aşmamak kaydıyla geçici olarak veya vekâlet suretiyle kefalete bağlı görev verilenler, bu madde hükmüne bağlı olmayıp (1500) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan tutarı kefalet gösterirler. Şu kadar ki, geçici olarak veya vekâlet suretiyle tayin olunanlar kefalete bağlı memurlardan iseler, ayrıca kefalet aranmaz. Ancak, bunlar aylık aidatı ödemeye devam ederler.

Madde 3 – (Değişik: 27/6/1938- 3503/1 md.)

Bu kanuna tabi daire ve müesseselerin para ve menkul kıymetlere ve ayniyata fiilen el sürmeyen muhasibleriyle Muhasebei Umumiye Kanununun 83 üncü maddesinde yazılı mutemedler ve yolcu ve seyyahların beraberlerinde getirdikleri gümrük resmine tabi eşya ile sergilere ve panayır ve pazarlara teşhir için getirilip satılan gümrük resmine tabi eşyanın tahakkuk ettirilecek resimlerini tahsil ile mükellef kılınan muayene memurları kefalet usulüne tabi tutulmazlar.

Madde 4 – Bu kanunla kefalete bağlı tutulan memur ve müstahdemlerden herhangi birinin katiyet kesbetmiş hükümlerle tebeyyün eden zimmeti, sandığın her bilanço senesini takip eden ayın sonunda alacaklı daire veya müesseseye verilir.

Ödenen zimmetler hükmün katiyet kesbettiği senede kefaletli memuriyette bulunanlara - o sene bilançosundaki kar kifayet etmediği takdirde - aynı sene bilançosundaki hisseleri nispetinde garameten tevzi edilir.

Madde 5 – (Değişik: 25/6/2009- 5917/6 md.)

Kefalet tabi personelden, kefalet tabi olmayan bir hizmete geçen veya vefat edenlerle herhangi bir nedenle kefaletli hizmetten ayrılmış olanların Sandıktan ilişkileri aşağıdaki şekilde kesilir:

a) Bunların 2 nci maddeye göre kesilmiş olan aidatları toplamından 4 üncü maddeye göre mahsup edilen tutarlar düşüldükten sonra kalanın ilk yarısı son üç yıllık faiziyle birlikte; vefat edenlerin varisleri ile emekli olanlara bir ay içinde, bunlar dışındaki nedenlerle kefaletli hizmetten ayrılmış olanlara ise izleyen yılın Mart ayı sonuna kadar geri verilir. Kefaletli hizmette üç yıldan daha az görev yapılması halinde görev süresi kadar faiz uygulanır.

b) Kalanın diğer yarısı ise üç yıl içinde tahakkuk eden şahsına ait zimmetlerle sandıktan ayrılmadan önceki sürelerle ait ve 4 üncü maddeye göre kendine düşen zararlar

karşılığı olarak alıkonulur. Üç yılın sonunda varsa yukarıda yazılı zimmetler mahsup edildikten sonra kalan tutar, üç yıllık faiziyle birlikte alacaklıya iade edilir.

Sandıkça verilen faiz haddi, Sandığın son üç yıl içinde sermayesine aldığı faizlerin nispetini geçemez.

İlk yarı tutarı ödenmeden önce tekrar kefaletli hizmete geçenlere, yukarıda belirtilen ödemeler yapılmaz. Ancak, ilk yarı tutarını aldıktan sonra üç yıl içinde tekrar kefaletli hizmete geçenlerin Sandıkta kalan diğer yarı tutarı, bu hizmetleri süresince sermaye olarak bunlar hesabına Sandıkta kalır.

Madde 6 – (İptal birinci ve ikinci cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 17/5/2007 tarihli ve E.: 2004/17, K.: 2007/59 sayılı Kararı ile.) Ancak suçları muhakeme ile sabit olduğu takdirde zimmete geçirilen para ve menkul kıymetleri ve ayniyatı verseler bile ihtilas şeklinde zimmet yapanlar bir daha Devlet işlerinde kullanılmazlar. Yetim ve dulların hakları mahfuz kalmak şartıyla tekaüt hakkından da mahrum kalırlar.

Adiyen zimmettar olanlar hakkında Ceza Kanununun hükümleri tatbik edilmekle beraber bunlar da para ve ayniyatın alınıp verilmesi ve elinde tutulması gibi işlerde kullanılmazlar.

Zimmet veya ihtilas edilen para ve menkul kıymetlerle ayniyattan doğan Kefalet Sandığının alacakları, Devlet alacakları gibi rüçhanlıdır. Kefalet Sandığının hak ve alacakları Maliye Vekaletince takip olunur.

Madde 7 – Üçüncü maddede yazılı muhasipler, maiyetlerinde para ve menkul kıymetler ve ayniyat alıp vermekte ve elinde tutmakta olan memur ve müstahdemleri murakabeye mecburdurlar.

Madde 8 – Yedinci maddedeki muhasipler maiyetlerinde para ve menkul kıymetlerle ayniyatı alıp vermekte ve elinde tutmakta olan memur ve müstahdemlerin koruyacakları para ve menkul kıymetleri ve ayniyatı şu müddetlerle murakabeye mecburdurlar.

A – Para ve menkul kıymetleri alıp verenleri en az her on beş günde bir, tahsildarları en az iki ayda bir ve her tahsilattan avdetini takip eden on gün içinde,

B – Ayniyat işlerinde;

İşin icaplarına göre ve en az senede bir defa,

C – Sefer ve seyahatte bulunan gemileri avdetlerinde.

Tahsil müdür ve müfettişlerinin muhasipler namına yaptığı murakabe dahi makbuldür.

Muhasiplerin mazeretleri halinde murakabe vekillerine düşer.

Madde 9 – Muhasipler ihmal ve teseyyüplerinin ve sebep oldukları zararların derecelerine göre Memurin Kanununun 28, 29, 30, 31, 32 ve 33 üncü maddelerinde yazılı fiillerle mukayyet olmaksızın takdir ve tayin olunacak inzıbatı cezalara da çarptırılır.

Madde 10 – Kefaletle bağılı memur ve müstahdemlerin maaş veya ücretlerinden kefalet karşılığını miadında kesmiyen veya kesip de bir ay içinde Kefalet Sandığı hesabına yatırmıyan muhasiplerin ceza olarak maaş veya ücretlerinin dörtte biri ve tekrar yapıldığı halde yarım maaş veya ücretleri kesilerek Sandık hesabına irat kaydolunur. Ancak bunun bir yanlışlık veya mazerete müstenit bulunduğu anlaşıldığı veya eksik kestiği parayı şahsen tazmin ettirdiği takdirde Maliye Vekilinin tasvibi ile Sandık İdare Heyetinin cezayı hafifletmek veya kaldırmak salahiyeti vardır.

Madde 11 – Kefalet Sandığı sermayesi her türlü vergi ve resimlerden muaftır. Sahiplerine red ve iade oluncaya kadar bu Sandıktaki mevduat muhtemel tazminata karşı teminattır. Üçüncü şahısların bu paralar üzerine koyacakları hacizler paraların sahiplerine verileceği zaman tenfiz olunur.

Madde 12 – Ordu ve jandarma mensuplarından para ve menkul kıymetleri ve ayniyatı alıp verenler ve ellerinde tutanlar bu kanuna bağılı olmayıp haklarında askeri kanun ve nizamlar tatbik olunur.

Madde 13 – Bu kanunun dışında kalan Devlet teşekkülleri (Hususi idareler ve belediyeler dahil) için lüzumuna göre bu kanunda yazılı esaslar dairesinde bir veya bir kaç kefalet sandığı tesis etmeğe ve bunlar için yönetmelikler çıkarmaya Cumhurbaşkanı mezundur.²

Madde 14 – 1113 numaralı Kefalet Kanunu mülğadır.

Muvakkat Madde 1 – A – Tasfiye mebdei: Bu kanunun neşrinden sonra ilk tanzim edilecek bilanço senesinin son günüdür. Bu tarihe kadar hangi daireye (Hususi idareler ve belediyeler dahil) ait olursa olsun kefaletle bağılı memur ve müstahdemlerin aidatlarını almağa ve katiyet kesbederek ibraz edilen ilamlardaki paraları ödemeğe Sandık mecburdur. Bilançodan sonra ibraz edilen ve bu kanun dışındaki daire ve müesseseler lehine olan ilamların muhtevası, tefrik edilen hisselerden verilmek üzere alakadar dairelerden aranır.

B – Birinci fıkrada yazılı alacaklar alındıktan ve borçlar da verildikten sonra bilançoda kalan miktar; bu kanunun dışında kalan daire ve müesseselerin memur ve müstahdemlerinin son bilanço tarihinde alacaklı buldukları miktarlara göre tevzi edilir. Ancak hususi idareler ile belediye memurlarına tevzii lazımgelen paralar kendilerine verilmiyerek alakadarların hakları mahfuz kalmak şartıyla Dahiliye Vekaletince bu idareler ve belediyeler sandıklarına

² 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 111 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "nizamnameler yapmağa Hükümet" ibaresi "yönetmelikler çıkarmaya Cumhurbaşkanı" şeklinde değıştirilmiştir.

iptidai sermaye olarak tahsis olunur. Bu memurların isimleriyle bilançodaki bakiye alacaklarını ve bilançodaki sermayeden hisselerine düşen miktarlarını ihtiva eden birer cetvel cüzdanlarıyla daire ve müesseseler üzerine tanzim edilir. Bu cetvellerle birlikte her cetvele isabet eden bakiye nakit, ayrılan daire ve müesseselerin bağlı buldukları vekalet ve idare emrine milli bankalardan birisine bilanço tarihinden en çok on beş gün sonra yatırılır.

C – (A) fıkrasındaki bilançodan evvel Sandıktan ödenipte alakadar zimmetlilerden henüz istifa edilemeyen alacaklardan tahsilat vukubuldukça yukarki fıkrada yazılı daire ve müesseselere tasfiyedeki hisseleri nispetinde taksim edilir.

İşbu hesap tasfiyesinden dolayı Kefalet Sandığı ile daire ve müesseseler arasında ihtilaf çıkarsa bunu son olarak Divanı Muhasebat Reisi hakem sıfatıyla halleder.

Muvakkat Madde 2 – Bu kanunun mer'iyet kesbettiği tarihe kadar kefaletli hizmetlerden her hangi bir suretle alakaları kesilmiş bulunanlara bu kanunun mer'iyetinden sonra reddedilecek kefalet aidatları hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Geçici Madde 3 – (Ek: 25/6/2009- 5917/7 md.)

1/1/2009 tarihinden önce Sandıkla ilişkileri kesilmiş olanların aidatlarının geri verilmesinde, 5 inci maddenin değiştirilmeden önceki hükümleri uygulanır.

Bu Kanun, Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş. Genel Müdürlüğü ve bağlı ortaklıklarında, bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla mevcut statüleri devam ettiği sürece uygulanır.

Geçici Madde 4 – (Ek: 24/5/2013- 6487/1 md.)

Kefalet Sandığı yönetim kurulu başkan ve üyelerine, 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunla bu Kanunun 1 inci maddesinde yapılan değişiklikten önceki düzenlemelere göre yapılan ödemeler nedeniyle bu kişiler ve sorumlular hakkında borç çıkarılmaz ve çıkarılmış olan borç tutarlarının tahsilinden vazgeçilerek borç takibi işlemine son verilir.

Madde 15 – Bu kanun neşir tarihinden muteberdir.

Madde 16 – Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**2489 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL
EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Deęiřtiren Kanunun/KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	2489 Sayılı Kanunun Deęiřen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
3503	–	9/7/1938
5281	2	31/12/2004
5917	5, Geçici Madde 3 1 ve 2	10/7/2009 15/8/2009
6487	Geçici Madde 4	11/6/2013
KHK/703	1, 13	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)